

[Indenrigsministeren.]

samtidig maa erindres, at hvis det er muligt, er det særlig betænkeligt netop paa dette Omraade, fordi Husrum er det for alle mest nødvendige, og fordi det drejer sig om saa uhyre Værdier, at Prisopskruning ud over det nødvendige ikke alene er uretfærdig, men vil være til stor økonomisk og samfundsmæssig Skade, særlig i en Prisnedgangsperiode, hvor det er af afgørende Betydning, at Befolkningens Leveomkostninger ikke stiger.

Jeg skal til Belysning af dette Spørgsmaal nævne enkelte Tal for de to største Kommuner, her er Tale om. I København findes i Øjeblikket ca. 200 000 Beboelseslejligheder og paa Frederiksberg ca. 33 000. Det er almindelig anerkendt, at normale Tilstande paa Boligmarkedet forudsætter en Lejeledighed paa mindst et Par Procent, hvad der vil svare til godt 4 000 ledige Lejligheder. Imidlertid var der ved Oktober Flyttedag i Aar i de to Kommuner ca. 200 ledige Lejligheder. Hertil kommer, at Tallet paa husvilde Familier, indlogerede Familier og Familier boende i Lysthuse er saa stort, at det utvivlsomt kan siges, at i hvert Tilfælde et Par Tusind af disse Familier er Efterspørgere efter selvstændige Lejligheder. Endelig findes der nogle Tusind Lejligheder, der er saa usunde, at alle maa erkende, at det bedste var, at de hurtigst muligt ophørte med at være Beboelseslejligheder.

Med Hensyn til de gældende Tilflytningsrestriktioner er det vanskeligt at afgøre, hvor meget de betyder for Hovedstaden, men i hvert Tilfælde kan det siges at være sikkert, at et meget betydeligt Antal Familier vil tilflytte Hovedstaden, hvis disse Restriktioner pludselig hævedes. Jeg skal i øvrigt med Hensyn til Praktiseringen af Bestemmelserne i den nugældende Lov henvisse til Bilag 8, der medfølger Lovforslaget.

Overfor disse Kendsgerninger høres ofte fremført, at det er umuligt, der kan være nogen virkelig Boligmangel i Hovedstaden, thi Antallet af Beboelseslejligheder er nu lige saa stort i Forhold til Befolkningstallet, som det var før Krigen. Jeg tror, at de, der ræsonnerer saaledes, ræsonnerer overordentlig overfladisk, idet de glemmer to mægtige Faktorer, der har faaet stedse større Vægt, og som er af meget afgørende Betydning.

Den ene er det Forhold, at Befolkningens højere Levestandard end før Krigen, højere Levestandard som Følge af Produktionsfremskridtene, den stigende Teknik o. s. v., har til Følge, at man kan iagttage et stigende Forbrug af en Række Varer, og selvfølgelig

giver dette Forhold sig ogsaa Udslag overfor den Vare, der hedder Boligrum, og det gælder i særlig Grad, naar det falder sammen med en Periode, hvor Sansen for bedre Boliger i store Befolkningsskredse er stærkt stigende. Alt dette maa nødvendigvis medføre, at en Del Familier søger større Boligrum, nu end tidligere, og det medfører, at der er Personer i ikke ringe Antal, der søger selvstændige Lejligheder, som før Krigen nøjedes med at søge Dele af Lejligheder eller enkelte Værelser.

Hertil kommer den anden Faktor, jeg nævnte, nemlig at der i de sidste 20 Aar er foregaaet en overordentlig Forskydning i Befolkningens Aldersfordeling som Følge af nedadgaaende Fødselshyppighed; men det er ensbetydende med, at Familieenhederne bliver mindre, saa samme Folketal maa forbruge større Lejlighedstal. Hele denne Udvikling kan iagttages ikke alene i København, men ogsaa i en Række udenlandske store Byer.

Disse Forhold maa vi regne med, og Følgerne deraf er det faktiske, der er udtrykt i de Tal, jeg før nævnte, der viser en saa betydelig Boligmangel, at det maa være aabenbart for enhver, at Bortfaldet af Huslejevogtningen vil resultere i Muligheden for at skrue Huslejen for Boliger og Forretningslokaler meget betydeligt op. Og neppe nogen tvivler om, at denne Mulighed i meget stort Omfang vil blive udnyttet — i hvor stort Omfang er det selvfølgelig umuligt at sige. Men jeg for min Del tror, at de, der regner med ca. 10 pCt.s Stigning af Lejen i de gamle Lejligheder, ser lyst paa Situationen.

Ved denne Bedømmelse, der giver sig Udtryk i disse 10 pCt., gaar man ud fra det Spillerum, der er mellem Lejeniveauet i gamle Lejligheder, udtrykt ved Indekstallet 155, og Byggeniveauet i det af det offentlige støttede Boligbyggeri, der er ca. 170. I denne Betragtning er der endda set bort fra, at man i Bedømmelsen af Muligheden for Lejestigning ogsaa maa tage i Betragtning, at selve Nødssituationen, der kan opstaa, naar Restriktionerne ophæves, og der slet ingen Boligreserve er, meget vel i de Tilfælde, der forhaabentlig vil vise sig at være faa, hvor der er Husejere, som vil udnytte en saadan Nødstilstand, kan drive Lejen op langt ud over de 10 pCt.

Jeg skal i denne Forbindelse pege paa en Statistik, der sammen med Lovforslaget her vil blive omdelt paa Medlemmernes Pladser, indeholdt i Statistisk Maanedsskrift 1930, Nr. 5, hvor der er foretaget en Undersøgelse vedrørende de nye Lejemaal, der i